

Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15en der maand aan:

G. D. DUURSMA,
Achter de Hoven 114 bis,
LEEWARDEN.

Redactie:

G. D. DUURSMA.
J. M. VAN DEN HOUTEN.

Girorekening

No. 133550 - DRUMPT bij Tiel.

Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat
Adres:

Mej. J. J. E. v. D. THOORN,
Amalia van Solmsstraat 80,
DEN HAAG.

Bestuur: CHR. DE RINGH, *Voorzitter*, Hilversum, Nieuweg 73; Mej. J. J. E. v. D. THOORN, *Secrètaresse*, den Haag; B. TH. KRABBENDAM, *Penningmeester*, Drumpt bij Tiel; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114bis; J. M. VAN DEN HOUTEN, Rotterdam, Mathenesserlaan 364.

OVER OPUNTIA CURASSAVICA

door

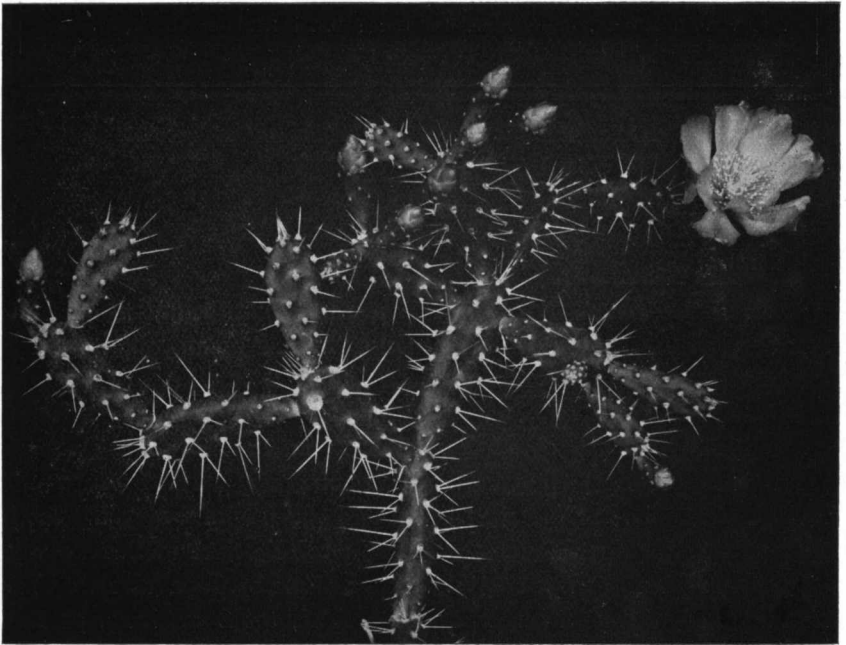
P. Wagenaar Hummelinck.

Opuntia curassavica (L. 1753) Mill. 1768.

Stengel 20—70 cm lang, slap, terneergebogen, kruipend, meestal sterk vertakt, bestaande uit 4—16 leden die zeer gemakkelijk loslaten en gemakkelijk wortels vormen. Stengelleden omgekeerd eivormig tot ovaal, meestal 2—3 maal zoo lang als breed, duidelijk afgeplat maar dik, 3—7 cm lang, glad, lichtgroen tot donkergroen. Areolen rond of ovaal, $1\frac{1}{2}$ —3 mm in doorsnede, op zwakke verhevenheden, tot 1 cm uit elkaar, elk in den oksel van een zeer klein, deltavormig blaadje dat snel verwelkt, doornig, met vele, soms vrij lange, gele glochidiën en langere, dunne, witte, wollige haren. Doornen 2—4, soms meer, ongelijk van grootte, tot 2 cm lang, priemvormig, afstaand, geelachtig, grijs of witachtig wordend bij ouderdom, soms met min of meer onduidelijke bruine banden en met meestal een duidelijken, donkerbruinen top. De glochidiën ontwikkelen zich laat. *Bloem*¹⁾ aan een normaal areool ontspringend,

¹⁾ E tepalis fere 14 plus quam 1 cm longa, late cuneata vel spathulata, apice emarginata et minute apiculata lutea, usque ad 2.5 cm longa et 1.4 cm lata. Receptaculum infundibuliforme, 6—7 mm latum, 4—5 mm altum. Stamina fere 250—300 per totam aream receptaculi inserta, filamentis 3—6 mm longis, exterioribus plerumque interiora superantibus, antheris fere 1 mm longis, versatilibus, infra medium affixis. Stigma 5—6-lobata, lobis 3—3.5 mm longis. Stylum basin versus incrassatum 13—14 mm longum (lobis inclusis) 1—2.5 mm diametro, stamina longiora 4—5 mm superans.

straalsgewijze symmetrisch, $4\frac{1}{2}$ —5 cm lang. Bloemdekslippen breed cuneaat tot spatelvormig, aan den top ingedeukt en met een zeer fijn spitsje, helder geel, tot $2\frac{1}{2}$ cm bij $1\frac{1}{2}$ cm, 14 langer dan 1 cm, naar buiten toe vrij plotseling overgaande in de schubvormige schutblaadjes van het vruchtbeginsel. Bloembodem trechtersvormig, 6—7 mm in doorsnede, 4—5 mm diep. Meeldraden ongeveer 250—300, ingeplant over het geheele oppervlak van den bloembodem. Helmdraden langer naarmate zij hooger staan ingeplant, 3—6 mm. Helmknoppen beweeglijk, beneden het mid-

Een bloeiende *Opuntia curassavica* (L.) Mill.

Deze plant heeft negen knoppen (waarvan er één is afgebroken) en één geopende bloem.

Curaçao, 5 Augustus 1935.

(Fr. Arnoldo phot.).

den aan den helmdraad vastgehecht, ongeveer 1 mm lang. Stempel $3-3\frac{1}{2}$ mm in doorsnede, $3\frac{1}{2}$ —4 mm hoog, met 5—6 stempellobben die elk $3-3\frac{1}{2}$ mm lang zijn. Stijl 1, min of meer fleschvormig opgezwollen, $1-2\frac{1}{2}$ mm in doorsnede, met de stempellobben 13—14 mm lang, 4—5 mm buiten de langste meeldraden uitstekend. Vruchtbeginsel $2\frac{1}{2}$ —3 cm lang en $\frac{3}{4}$ —1 cm breed, naar beneden

toe gelijkmatig versmald, onderstandig, eenhokkig, met vrij talrijke wandstandige zaadknoppen aan tamelijk lange navelstrengen; de buitenkant met 12—20 areolen, in de oksels van kleine driehoekige schutblaadjes; areolen zonder doornen, maar met vele, gelige glochidiën en dunne, lange, witte, wollige haren. *Vrucht* onbekend.

De bovenstaande beschrijving is van materiaal, dat door Fr. M. Arnoldo (St. Albertus College, Curaçao) op 5 Aug. 1935 bij Scherpenheuvel werd verzameld (: twee bloemen met bijbehorende stengeldeel, zie bijgaande afbeelding); het bevindt zich thans in het Botanisch Museum van de Rijks-Universiteit te Utrecht. Enkele gegevens, die niet aan het gezonden formaline-materiaal konden worden ontleend, berusten op opgaven van den verzamelaar; de beschrijving van het vegetatieve deel werd bovendien aangevuld door enkele veldwaarnemingen van Fr. M. Realino (St. Thomas College, Curaçao) en mijzelf.

Opuntia curassavica bloeit uiterst zelden. Hawth (1812) vermeldt dat hij haar slechts ééns in bloei heeft gezien; Boldingh (1913) schrijft: „de bloemen zijn met het langgerekte vruchtbeginsel samen 5 cm lang” en Amelunxen (1931): „De bloempjes zijn geel van kleur”. Dit zijn de eenige berichten betreffende het bloeien van deze plant, die ik in de literatuur heb kunnen vinden.

Fr. Arnoldo schreef mij nog het volgende: „Na twee jaar lang de plant zorgvuldig behoed te hebben tegen afbreken van schijven, is het me gelukt een tiental bloemen te krijgen”. „Het komt me voor dat de plant in het wild door droogte en beschadiging en afbreken van schijven niet de voldoende lengte kan krijgen om bloemen voort te brengen”. „Geen enkel vruchtbeginsel is bevrucht. Ik heb er reeds verschillende opengesneden doch geen enkele bevatte zaadjes, alleen maar doode zaadknoppen.”

Opuntia curassavica komt op Curaçao en Bonaire algemeen voor. Boldingh vond haar in Dec. 1909 ook op Aruba, bij den Seroe Canashito, maar deze waarneming is later nimmer bevestigd. Buiten deze eilanden is zij bij mijn weten nooit aangetroffen. Voor literatuur en synonymen raadplege men vooral Britton & Rose, *The Cactaceae* I 1919, p. 102, in: Carn. Inst. Washington Publ. 248.

PHYLLOCACTUSBLOEI.

Nauwelijks is de winter met z'n korte dagen voorbij, of de knoppen der Phyllocactussen zwellen onder den invloed van de allengs krachtiger wordende zon. Met hoeveel vreugde dit eerste zichtbaar komen der bloemknoppen wordt begroet, weet alleen hij of zij die Phyllocactussen kweekt. Want niet alle Cactusliefhebbers gevoelen zich tot de Phyllocactussen aangetrokken. Zeker, de bloemen vindt ieder mooi, doch de bloei duurt slechts kort, en menigeen wenscht niet het grootste deel des jaars tegen de tamelijk éénvormige Phyllocactussteengels aan te zien. Ook hoort men vaak de klacht, dat de Phyllocactussen zoo ondankbaar bloeien, en daarom heeft men ze dan maar uit de verzameling verbannen.

Phyllocactus alatus.

Valt het eenerzijds niet te ontkennen, dat de Phyllocactussen zonder bloemen nu juist geen groote sierwaarde hebben, toch behoeven wij ze daarom haar plaats niet te misgunnen. Er zijn zoo veel planten, welke in niet-bloeienden toestand beslist minder mooi zijn, denken wij slechts aan de rozenstruiken tijdens den winter en de Orchideeën in rusttoestand!

Evenmin valt het tegen te spreken, dat men vaak met Phyllo-

cactussen minder succes heeft dan met andere Cactussen. Doch dit ligt niet aan de planten, maar wel aan de verkeerde behandeling. Phyllocactussen laten zich met andere cactussen moeilijk in een en dezelfde ruimte tot bloei brengen. Zij houden van een meer gespannen, warm-vochtige atmosfeer en ze willen in den winter beslist niet geheel droog staan. Vandaar, dat men in de gewone huiskamer, waar ze evenals de andere kamerplanten onder dagelijks toezicht staan, de beste resultaten krijgt. Dit geldt ook van de

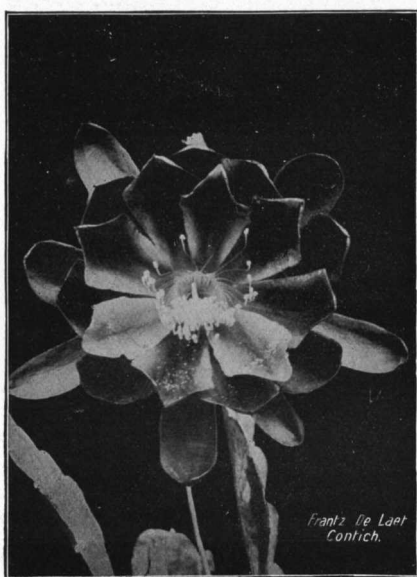
Phyllocactus hybride.

Epiphyllums. 's Winters mag de aarde gerust matig vochtig zijn; in geen geval mag de potkluit zoodanig indrogen, dat de stammen een verwelkt aanzien krijgen, want dan mislukt de bloei vrij zeker!

Verder moet er opgelet worden, dat de planten van den nazomer of tot na den bloei steeds denzelfden stand ten opzichte van de zon behouden.

De knoppen toch worden in beginsel reeds in den nazomer gevormd op die areolen, welke door den invloed der zonnwarmte daarvoor geschikt zijn gemaakt. Draait men nu de plant, dan wordt deze invloed op de bepaalde areolen verbroken; de zwakke winterzon is niet in staat op andere areolen een soortgelijken invloed te doen gelden en de bloei blijft het volgend voorjaar achterwege!

Eerst na den bloei mag de stand worden verwisseld en zoonodig nieuwe aarde gegeven. Wij nemen hiervoor voedzame bladaarde, vermengd met wat verteerde koemest en een weinig klei of löss.

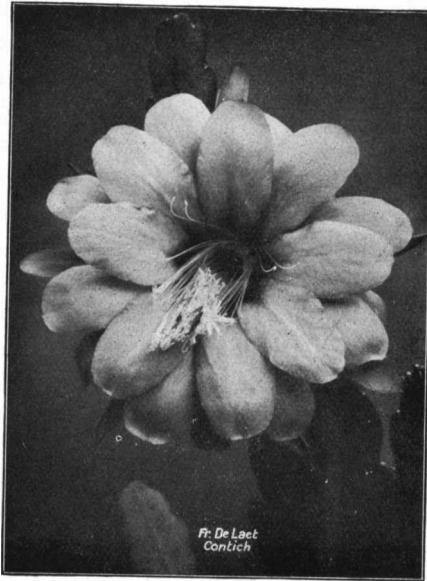

Phyllocactus hybr. „Triomphe des Anthieux“.

Kan men geen goede gezonde bladaarde krijgen, dan neme men gewone tuinaarde voor de helft vermengd met edelcomfort.

Neemt men deze cultuurwenken in acht, dan zal men steeds elke Meimaand volop van de Phyllocactusbloei kunnen genieten. Dan zal men ook niet meer met één soort tevreden zijn, doch gaat het verlangen uit naar een meer of minder groot sortiment. De keuze is groot, haast even groot als bij dahlia's en rozen; elk jaar worden nieuwe aanwinsten toegevoegd aan de vele hybriden in alle mogelijke kleurschakeeringen, van het zuiverste wit, geel en rood tot bijna metaalblauw.

Bijzondere aandacht verdienen de welriekende hybriden, meereendeels ontstaan door kruising met *Cereus grandiflorus*, o.a. de hier afgebeelde bloedrood bloeiende *Phyll. hybr. „Triomphe des*

Phyllocactus hybr. „Dante“.

Anthieux“. Zeer rijkbloeiend is *Phyllocactus alatus*, met mooie rose bloemen; terwijl die van *Phyll. hybr. „Dante“* meer zalmkleurig zijn. G. D. D.

BEHANDELING VAN ONZE MESEMS.

Juni.

In de eerste helft van Juni kunnen we knoppen verwachten in *Lithops alpina*, *Lithops pseudotruncatella* en aanverwante soorten. Het tijdstip, waarop de knop te voorschijn komt, hangt af van de meer of minder gunstige plaats, die men de planten geven kan. Voor het knop zetten is niet alleen licht, doch ook warmte een factor van belang. Een eenruiterbak houden we dan ook bij voorkeur des nachts gesloten.

Eveneens kunnen we in deze maand knopvorming verwachten bij *Frithia pulchra*. Hierbij merken we op, dat jonge planten, twee-

jarige zaailingen bij voorbeeld, williger bloeien dan oudere planten. Voor het open gaan der bloemen is volop zon noodig van af elf uur voormiddag zonnetijd. Wanneer *Frithia* niet bloeit, kan men deze plant meer in de schaduw zetten. Bij zonnigen stand blijven de staafjes of bladeren, waaruit de plant is opgebouwd, korter, terwijl ook de bloemen in dit geval kleiner zijn. Het verdient dus aanbeveling bij niet bloeien, de plant eenigszins beschaduwd te plaatsen en tijdens knopvorming en bloei volle zon te geven.

Bestuiven met een andere *Frithia*, de plant is zelf-steriel, doen we, nadat de bloem minstens twee dagen open is geweest. Het stuifmeel is niet eerder rijp.

In de buitenlucht bloeien *Bergeranthus*, *Hereroa* en enkele *Glottiphyllums*. Prachtig worden in de volle zon verschillende *Cheiridopsis* soorten, vooral *Cheiridopsis candidissima*. Deze laatst krijgt dan op de kanten der bladeren steenroode tinten, terwijl ook de mucro's of tandjes op den top der bladeren dezelfde kleur aannemen. *Odontophorus*, *Acrodon*, *Hereoa*, zij allen doen het in de buitenlucht veel beter dan in de kas, waarbij nog komt, dat buiten gekweekte planten meestal minder aangetast worden door roode spin. Daarentegen kunnen de planten wel bezocht worden door wespen, die de gewoonte hebben bij den wortelhals der planten een loopgraafje te maken om daarin hun eieren te deponeren.

Andere Mesems zijn voor buitencultuur weer minder geschikt, o.a. *Aloinopsis* (*Nananthus*). De planten van deze groep maken een stevigen penwortel met betrekkelijk weinig zijwortels. Ze hebben dus weinig water noodig, ook in den groeitijd. Hoofdgroei Augustus en September. De bloeitijd valt in Mei en Juni. Vanaf October tot Maart houden we deze planten volkomen droog.

In de maand Juni houden we Lithopssoorten aan den drogen kant.

Conophytum apiatum, behoorende tot de sectie *biloba*, bloeit in de tweede helft van deze maand met een mooie geeloranje bloem, ongeveer twaalf dagen lang. De bloem sluit zich 's avonds in verticale richting als plat gevouwen papier. Bij *Conophytum Wettsteinii* en enkele andere *Conophyta* beginnen tegen het einde van deze maand de nieuwe bladparen door te breken. Het is met de *bilobasectie* een eigenaardig geval, omdat men van planten van deze groep ook bloemen kan verwachten in October of November.

In Juni van het vorige jaar vertoonde zich bij mij bloemknop in een anderhalf jarige zaailing van *Titanopsis Schwantesii*. Dit ver-

schijnsel n.l. het bloeien van *Titanopsis* midden in den zomer heb ik ook een enkele maal bij andere liefhebbers waargenomen. De bloemstengel had in dit geval een lengte van ± 4 c.m. De normale bloeitijd begint ongeveer half September, de bloemen zijn dan kortgesteeld.

De meeste Conophyta zien er in deze maand niet erg genoegelijk uit. Ze mogen nu in geen geval water hebben. Het begin der rustperiode wordt aangekondigd door een ziekelijke, geelgroene tint der bladeren, die week aanvoelen.

Voorwaarden voor bloemvorming.

Het bloeien is als regel aan een bepaalden leeftijd gebonden. Toch ziet men wel, dat aan jonge planten bloemen kunnen komen. We kunnen aannemen, dat de bloemvorming, evenals de overige plantenfuncties aan bepaalde voorwaarden gebonden is.

Klebs heeft bij *Sempervivum Funkii* het volgende waargenomen:

1°. Bij levendige koolzuurassimilatie in helder licht en bij sterke opneming van water en voedingsstoffen groeit de plant zuiver vegetatief.

2°. Bij levendige koolzuurassimilatie in helder licht, doch bij beperking van watertoevoer en voedingsstoffen, treedt bloemvorming op.

3°. Bij gemiddelden toevoer van water en voedingsstoffen hangt het af van de lichtsterkte of bloeien of vegetatief groeien plaats heeft. Bij sterke belichting of bij het gebruik van rood licht volgt bloeien.

Een langdurige hooge temperatuur verhindert het bloeien.

Sommige planten, die in den winter te warm gehouden worden, bloeien niet. Door voedselgebrek kunnen zelfs jonge planten tot bloeien worden aangezet. Vermindering van stikstofvoeding, vermeerdering van fosfor bevordert den bloei. Als men bij bloemvorming de voorwaarden tot vegetatieve vermeerdering aanzet, kunnen bloemknoppen zich omzetten in vegetatieve spruiten.

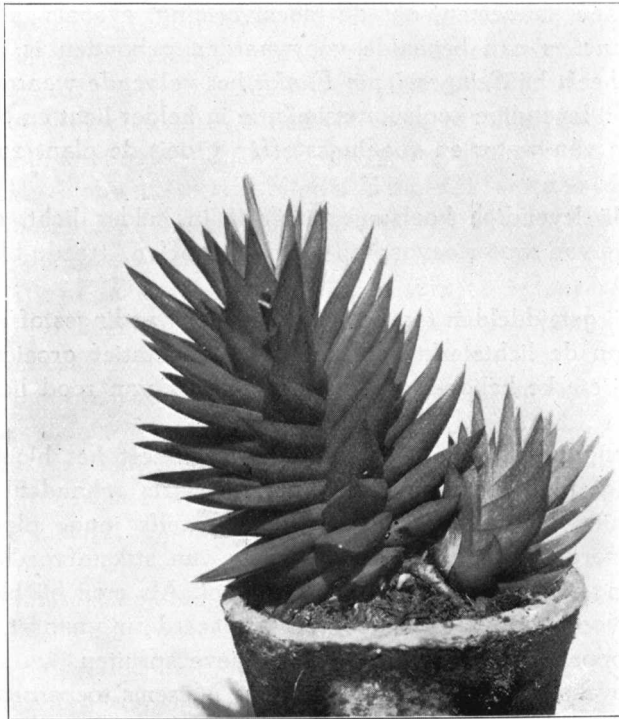
Het bovenstaande kunnen we op onze Mesems toepassen. Wanneer we aan de hoogsucculente vormen in den zomer, in den tijd dus, dat ze geheel of gedeeltelijk rusten, te veel water geven, dan vormen zich spoedig nieuwe bladparen, wat veelal ten koste gaat van den toekomstigen bloei en waarbij het tevens twijfelachtig is, of dit tweede bladpaar op het einde van het groeiseizoen voldoende volgroeid is om zonder bezwaar den winter in te gaan.

Voor hen, die voornamelijk belangstellen in cactussen, vestig ik er de aandacht op, dat de voorwaarden tot bloemvorming bij de meeste cactussen dezelfde zijn.

F. SWÜSTE.

APICRA PENTAGONA Willd.

Aan de karakteristieke groeiwijze en den typischen bladstand zal iedereen deze *Apicra* direct van de foto herkennen. Reeds sedert bijna 250 jaren is ze bekend en in oude buitenplaats-collecties was ze voorheen algemeen verbreid.

Apicra pentagona Willd.

Ook thans is ze in de meeste succulentverzamelingen wel aanwezig, doch vrijwel zonder uitzondering onder een verkeerden naam, n.l. als *Aprica spiralis*.

Zoo ergens, dan blijkt hier wel zeer duidelijk, van hoe groot belang de auteursnamen zijn.

De onderhavige *Apicra pentagona* Willd. toch werd in 1812 door H a w o r t h als *Haworthia spiralis* Haw. beschreven, terwijl de eigenlijke *Apicra spiralis* eerst door L i n n a e u s in 1753 als *Aloe spiralis* werd beschreven en in 1880 door B a k e r tot *Apicra spiralis* Bak. herdoopt.

Aprica spiralis (L.) Bak. is wel naverwant aan *Apicra pentagona* (Haw.) Willd., maar zet men beide soorten naast elkaar, dan is het verschil duidelijk.

Bij *A. pentagona* staan de lancetvormig-driehoekige, 40 m.m. lange en aan de basis 13—19 m.m. breede bladeren in vijf regelmatige rijen (vandaar de naam „pentagona”), welke heldergroen, aan den bovenkant glad en aan den onderkant iets afgerond zijn, terwijl de randen min of meer ruw zijn met twee stompe kielen. De jongste bladeren staan meestal rechtop, de oudere meer horizontaal.

A. spiralis heeft veel slanker groeiwijze (doorsnede van het roset 30—45 m.m. bij *A. pentagona* 65—80 m.m.!), de lancetvormig-driehoekige bladeren zijn 26—32 m.m. lang en aan de basis, evenals bij *A. pentagona*, 13—19 m.m. breed. De kleur is meer glanzend lichtgroen, de bovenkant van het blad is glad en vlak, de achterkant afgerond, donkerder aan de randen. Behalve de onderste, welke iets afstaan, is het grootste deel der bladeren meer opgericht. De bladstand is bij *A. spiralis* niet duidelijk vijf-rijig, doch meer naar alle zijden spiraalvormig.

Het voornaamste kenmerk is echter, dat *A. pentagona* op de achterzijde der bladeren onregelmatig verspreide witte vlekjes vertoont, welke bij *A. spiralis* niet worden aangetroffen.

Ook bij de bloemen valt eenig verschil op te merken. Deze zijn bij *A. pentagona* aan rechtopstaande 4—6 m.m. lange steeltjes bevestigd en aan den buitenkant glad; de bloemsteeltjes zijn bij *A. spiralis* korter, terwijl de bloembekleedsels aan den buitenkant met wratjes zijn bezet en daardoor ruw aanvoelen.

Van *Aprica pentagona* kennen wij twee variëteiten, n.l. *var. spirilla* (Haw.) Bak., met smaller en korter (25 m.m.) bladeren, welke meer onregelmatig in vijf rijen staan, en *var. Willdenowii* Bak., welke forscher is en langer bladeren heeft (50 m.m.) die evenwel tot vijf regelmatige rijen gerangschikt zijn.

De door D i e r in „Flora capensis” als *var. bullulata* Bak. ge-

noemde verscheidenheid, welke op den achterkant der bladeren meer vlekken vertoont, wordt door *B e r g e r* als afzonderlijke soort (*A. bullulata* (Jacq.) Willd) beschouwd.

G. D. D.

HET LEEKENHOEKJE.

*Correspondentie over deze rubriek s. v. p. te richten tot J. M. v a n
d e n H o u t e n, Mathenesserlaan 364a, te Rotterdam.*

Juni.

Naar aanleiding van de etikettenkwestie ontvingen we nog een schrijven van ons medelid, den heer *C a s t e l e y n* te Zwolle, waaraan we het volgende ontleenen:

„Ik gebruik al jaren matglasetiketten, welke ik ook beschrijf met Oost-Indische inkt, echter strijk ik over het beschreven deel een weinig blanke vernis. Hierdoor wordt het glas dan doorzichtig en minder goed leesbaar. Om dit te verhelpen wordt aan de andere zijnde dus de gladde kant van het matglas witte verf gestreken. Het resultaat is, dat men jarenlang goed leesbare etiketten heeft.”

De schrijver had de vriendelijkheid ons een dergelijk etiket toe te zenden en we moeten toegeven, dat het aan duidelijkheid niets te wenschen overlaat.

En nu weer eens iets over onze planten. Wie gelegenheid heeft zijn verzameling des zomers naar buiten te brengen, moet dit beslissend doen. Een uitzondering maken we voor de zeer gevoelige soorten, die we het heele jaar door onder glas houden. Doch de meeste soorten stellen zoo'n verblijf in de open lucht bijzonder op prijs. Het uitplanten zonder pot brengt later bij het weer naar binnen brengen zijn bezwaren mee en daarom geven we onze planten eerst een flinke schoonmaakbeurt, zetten ze in versche aarde en dan graven we ze met pot en al buiten in. Voor de stekken, die we op deze wijze steeds in voldoende aantal krijgen, weten we altijd nog wel een afzetgebied. Waar we wel voor moeten oppassen is de al te sterke overgang van het gedempte licht binnenshuis naar het vaak al te felle zonlicht. Daarom brengen we de planten naar buiten op een dag, dat de lucht bewolkt is en schermen daarna nog minstens een week, bijvoorbeeld door er wat bebladerde takken tusschen te zetten.

Vele vetplanten zooals *Aloe's* en *Gasteria's* reageeren op de vermeerderde lichtintensiteit door een bruine of roodachtige kleur aan

te nemen. Dit behoeft geen reden tot ongerustheid te geven, daar deze kleur later weer wegtrekt en alleen als een natuurlijk beschermingsmiddel dienst doet.

Als de Phyllo's zijn uitgebloeid, zetten we ze eveneens buiten, doch daar het boschplanten en geen woestijnplanten zijn, krijgen deze in elk geval een beschut plaatsje. Hetzelfde geldt voor de Epiphyllums en de Rhipsalissoorten.

Tenslotte nog een kleine verrassing. Juist terwijl we met deze regels bezig zijn ontvingen we van een onzer Amerikaansche vrienden een postpakket, bevattende een groot aantal rijpe vruchten van *Opuntia vulgaris* Mill. Deze soort is in de oostelijke staten der Unie het verst naar het noorden verbreid tot Massachusetts, de staat Newyork en de provincie Ontario van Canada. In Europa is ze zuidelijk van de Alpen op meerdere plaatsen verwilderd. In den winter schrompelen de schijven in, verliezen een deel van hun water en zijn dan met een slijmachtig vocht gevuld, dat blijkbaar veel minder makkelijk bevriest. Zelf bezitten we deze soort al sinds jaren op een rotspartij, eenigszins weggekropen tusschen een groote pol winterhei, maar bar enthousiast zijn we over den groei niet. Waarschijnlijk is bij ons, althans in het westen des lands, de vochtigheid van de lucht in den winter toch nog te hoog. We zouden wel eens van onze leden willen vernemen, wie met de zoogenaamde winterharde *Opuntia*'s behoorlijke resultaten bereikt heeft, gedurende een langere reeks van jaren. En verder willen we met deze zaden de proef nog eens overdoen. Ze komen uit de staat New Jersey en zijn buiten ingezameld. Wie er ook wat van hebben wil, sture ons zijn adres met 10 cent aan postzegels erbij voor porti en verzendingskosten. Toezending volgt zoo spoedig mogelijk.

De gebruiksaanwijzing is heel eenvoudig. Week de zaden uit de vruchten los, in wat lauw warm water en zaai ze in een bloempot. Stop ze niet verder dan een $\frac{1}{2}$ c.M. diep in de grond en geef ze geregeld flink water. Zoodra de plantjes voor den dag komen, moet U ze zoo spoedig mogelijk naar buiten brengen. Vóór den winter kunnen het al behoorlijke schijfjes zijn en dan zullen we zien hoe ze zich houden.

MELK ALS CACTUSMEST.

Een dame vroeg me eens, toen ze onze mooie clivia's bekeek, of we die net als zij ook slaolie gaven, want het waren toch ook vetplanten!

Een vrouw uit het volk zei me, dat de ster van Bethlehem gegoten moest worden met water, dat eerst een poosje gestaan had in een lege eierschaal. Dan kwamen er meer en mooiere bloemen!

Hieraan dacht ik, toen ik las, wat C. U h d e n in „Gartenwelt“ IX vertelt.

Het verhaal luidt aldus:

Koning Carlos III van Spanje liet uit de woestijn van Atakama en uit de woestijnen van Peru en Mexico, waar de grond vooral uit zout- en salpeterlagen bestaat — dus met veel Broom en Jodium —, alle mogelijke soorten cactussen komen, die dan bij de Middellandse Zee gepland werden. Alle planten, met uitzondering van enkele *Opuntia*'s gingen echter dood.

De vrouw van den opzichter, die de planten erg mooi vond, zei toen tegen haar man: „Ik breng mijn kinderen met melk groot, ik zal eens proberen, of het met deze kinderen ook niet gaat.“ Zo gezegd, zo gedaan. De vrouw begoot haar cactussen met melk en zag, dat dit hun beviel, want na een poos waren het prachtige planten geworden. Het rapport aan den koning bevatte nu de opmerking, dat cactussen in Spanje niet groeien wilden; als ze niet met Spaanse melk gegoten werden. Melk bevat n.l. naast stikstof kleine hoeveelheden Jodium-, Broom- en Chloorzouten, en dat is de oplossing van het melkwonder.

D. b. T.

Kr.

LITHOPS VANZIJLII C. BOL.

Van deze Lithops bezit ik een volwassen plant, benevens een twintigtal zaailingen van verschillende grootte. In bloei zag ik deze Lithops bij den Heer J a n s e n, Den Haag, den bekenden cactuskweeker. De plant werd het eerst gevonden door den Heer v a n Z i j l in Boschjesmanland. Volwassen is *Lithops Vanzijlii* te rekenen tot de grootste soorten. De kleur van het plantenlichaam, grauwachtig wit, soms iets bruinachtig rood, lijkt veel op de kleur van *L. Ruschiorum* Dtr. et Schwant. De teekening is niet overdadig, maar opvallend mooi. Bloem oranjegeel, ongeveer 2 c.M. in diameter. Hoewel sommigen met succes *L. Vanzijlii* hebben gezaaid, wil het bij mij en anderen maar matig lukken. Het vorige jaar kreeg ik van \pm 100 zaden slechts 2 opslagen, die na 12 dagen wegvielen, vermoedelijk door te veel vocht. Deze twee kiemplantjes hadden een glasachtig, doorschijnend aanzien, precies als de jonge

kiemplantjes van een *Dintheranthus*, die ook niet zoo gemakkelijk uit zaad zijn op te kweeken. Ook de jonge zaailingen (2—4 jaar oud) van *L. Vanzijlii* hebben vrijwel den vorm van een *Dintheranthus* en wel speciaal van *D. Pole-Evansii*. Zou hier sprake kunnen zijn van een overgangsvorm tusschen *Lithops* en *Dintheranthus*?

De Heer R u s c h uit Windhoek schreef me, dat hij er nog niet in geslaagd was deze *Lithops* uit zaad te kweeken. In kultuur behoort de plant tot de lastige soorten en is zeer gevoelig voor water ook midden in den zomer. Ik geef aarde met veel zand en wat kalk. *Lithops Vanzijlii* is een plant, waar men zuinig op moet zijn, omdat ze in haar vaderland sporadisch gevonden wordt.

F. SWÜSTE.

DUBBELGANGERS.

Naar aanleiding van het artikel onder bovenstaanden titel in het Septembernummer van den vorigen jaargang mag worden opgemerkt, dat de drie soorten *Aporocactus flagelliformis*, *flagriformis* en *Martianus* duidelijk van elkaar verschillen in groei, vorm en bloei. Bovendien behooren tot dit geslacht nog: *A. leptophis* D. C. en *A. Conzattii* (Berger) Br. et R.

A. flagelliformis (Mill.) Lem. heeft stengels van 15 m.m. dikte, met meest 10—13 ribben; bloemen 10 c.m. lang, buitenste hulbladen teruggeslagen, van buiten rood, van binnen diep rozerood.

Een kruising van deze met *S. speciosus* is *C. Smithii* Pfeiff (*C. Mallisonii* Hort.), vaak met *flagelliformis* verward, de stengels zijn echter dunner (8—10 m.m.) en hebben 7—8 ribben. De 5 c.m. groote bloemen zijn van buiten levendig rood, van binnen met violettenweerschijn.

A. flagriformis (Zucc.) Lem. groeit struikvormig, vertakt zich meest uit den wortelhals, stengels tot 70 c.m. lang, 10 m.m. dik, met veel luchtwortels, aantal ribben 7—12. De 8—9 c.m. groote, zeer scheeve (zygomorphe) bloemen ontwikkelen zich uit geelachtig roode knopjes. Bloembuis geelrood, kort cilindervormig, met iets donkerder schubben bedekt, waartusschen korte wolharen. Bloembladen in twee van elkaar gescheiden kransen, spatelvormig, scharlakenrood, aan de randen duidelijk violet en iets teruggebogen. De binnenste bloembladen zijn 't helderste van kleur. Meeldraden bundelvormig, ver uit de bloem naar voren tredend, karmijnrood. De

knoppen verschijnen vroeg in 't voorjaar, vaak reeds begin Februari.

Geheel verschillend van de drie voorgaanden is *A. Martianus* (Zucc.) Br. et R. Dit is in haar vaderland een klimmer, terwijl de andere meer hangen tusschen de rotsen of in de kruinen der boomen. De meer dan een meter lange stengels zijn 2 c.m. dik, acht-ribbig. Bloem 10—12 c.m. lang, tot 6 c.m. breed, bloembuis bijna recht, slechts weinig scheef. Binnenste bloembladen spits, bruin-achtig scharlaken rood met smallen violetten rand. Meeldraden bundelvormig, niet buiten de bloem uitstekend, wit. Deze soort is enorm bloeiwillig en dus een echte liefhebbersplant, doch ze schijnt geheel in 't vergeetboek te zijn geraakt.

De vijfde soort, *A. Conzattii* (Berger) Br. et R. is vrijwel gelijk aan *A. Martianus*, doch met slanker stengels en kleiner bloemen.

Een bekende hybride is nog: *A. Mönnighoffii* Fischer, vermoedelijk een kruising tusschen *A. Conzattii* en *A. flagriformis*. De stengels zijn bijna dubbel zoo dik als die van *A. flagelliformis*, waarop zij overigens wel gelijkt. De bloem is pl.m. 15 c.m. lang, weinig zygomorph en schitterend zachtrose gekleurd.

Harlingen.

R. SIEPERDA.

INHOUD: Over *Opuntia curassavica*. — *Phyllocactus*bloei. — Behandeling van onze Mesems. — *Apicra pentagona* Willd. — Het Leekenhoekje. — Melk als cactusmest. — *Lithops Vanzijlii* C. Bol. — Dubbelgangens.
